

Warszawa, 16.03.2015

Pan Minister
Władysław Kosiniak-Kamysz
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Szanowny Panie Ministrze,

Organizacje tworzące Koalicję na rzecz CEDAW zwracają się do Pana Ministra z prośbą o informacje na temat działań, jakie Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej podejmie w celu realizacji Zaleceń dla Polski zawartych w Uwagach Końcowych Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (Komitet CEDAW) z listopada 2014 roku dotyczących sprawozdania rządu z realizacji *Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet* (konwencja CEDAW).

Celem powstałej w 2011 roku Koalicji na rzecz CEDAW było włączenie organizacji pozarządowych w proces sprawozdawczy dotyczący realizacji przez Polskę konwencji CEDAW. Koalicja opracowała i przesłała Komitetowi pozarządowy raport alternatywny, uczestniczyła w spotkaniu jego grupy roboczej z organizacjami pozarządowymi oraz w 59. Sesji Komitetu CEDAW, podczas której rozpatrzone zostało sprawozdanie polskiego rządu. Obecnie celem działań Koalicji na rzecz CEDAW jest monitorowanie i wspieranie działań służących realizacji Zaleceń Komitetu.

W związku z tym pragniemy zwrócić uwagę Pana Ministra na zaniepokojenie, jakie Komitet wyraził z powodu utrzymującej się horyzontalnej i wertykalnej segregacji kobiet i mężczyzn na rynku pracy, zatrudniania kobiet na „umowach śmieciowych” i ich skupienia w nisko płatnych sektorach oraz niewdrożenia zasady „równej płacy za pracę tej samej wartości”. Komitet zwrócił również uwagę na nierówności w dostępie do instytucjonalnej opieki nad dziećmi między obszarami wiejskimi i zurbanizowanymi. Zauważył też, że brak szans i możliwości w zakresie kształcenia i pracy zarobkowej wśród kobiet i dziewcząt zwiększa ich podatność na wyzysk oraz stanowi źródłowe przyczyny handlu ludźmi i przymusowej prostytucji. Komitet wyraził zaniepokojenie z powodu nasilenia się przemocy wobec kobiet oraz braku całościowej strategii, która dotyczyłaby nie tylko przeciwdziałania przemocy w rodzinie, lecz zmierzała do likwidacji wszelkich form przemocy wobec kobiet w życiu prywatnym i publicznym. Zwrócił również uwagę na konieczność wdrożenia skutecznej polityki zwalczania stereotypów dotyczących kobiet szczególnie narażonych na dyskryminację: kobiet ze społeczności romskiej, kobiet LGBTI (lesbijek, kobiet biseksualnych, trans płciowych i interpłciowych) i kobiet niepełnosprawnych.

W Uwagach Końcowych Komitet zawarł szereg Zaleceń, które przytaczamy poniżej i których wdrożenie jest niezbędne do realizacji międzynarodowych zobowiązań Polski w obszarze zatrudnienia i polityki społecznej, w tym zwalczania przemocy wobec kobiet.

33. Komitet zaleca, aby Państwo-Strona:

- (a) *zlikwidowało horyzontalną i wertykalną segregację kobiet i mężczyzn na rynku pracy, m.in. poprzez przyjęcie tymczasowych środków szczególnych mających na celu promowanie dostępu kobiet, szczególnie młodych kobiet, do zatrudnienia, oraz dokonało przeglądu ustawodawstwa i polityk w celu promowania równych szans i równego traktowania kobiet w zatrudnieniu, w tym możliwości kariery zawodowej, oraz ograniczenia narażenia kobiet na pracę na umowach śmieciowych;*

- (b) opracowało programy wsparcia, obejmujące m.in. doradztwo dla dziewcząt i kobiet w zakresie wyboru kształcenia się w nietradycyjnych zawodach i w szkołach zawodowych oraz wyboru kariery zawodowej, np. w dziedzinie nauk ścisłych i technologii;
- (c) zapewniło równe wynagrodzenie za pracę tej samej wartości, m.in. poprzez obowiązkowe plany równościowe dla pracodawców publicznych i prywatnych i Państwowej Inspekcji Pracy; oraz zajęło się ograniczoną skutecznością przepisów prawnych dotyczących wynagrodzenia, w szczególności poprzez opracowanie metodologii oceny dysproporcji w zarobkach w przedsiębiorstwach, jak również poprzez podniesienie świadomości w tym zakresie organizacji pracodawców i związków zawodowych działających na terytorium Państwa-Strony;
- (e) zmniejszyło nierówności w dostępie do instytucjonalnej opieki nad dziećmi między obszarami wiejskimi i zurbanizowanymi, m.in. poprzez odwrócenie trendu zamykania przedszkoli.

39. Komitet zaleca, aby Państwo-Strona opracowało kompleksową politykę i programy mające na celu wzmocnienie ekonomicznej i politycznej pozycji kobiet z obszarów wiejskich i zapewniło im dostęp do opieki zdrowotnej, edukacji, **zatrudnienia i pomocy społecznej** oraz ułatwiło udział w procesach decyzyjnych na szczeblu lokalnym, w szczególności w zarządach wojewódzkich izb rolniczych, **tak żeby rozwiązać problem dużego zagrożenia biedą, który dotyczy kobiet z obszarów wiejskich.**

25. Przywołując ponownie swoją poprzednią rekomendację (CEDAW/C/POL/CO/6, par. 19) oraz przypominając Rekomendację Ogólną nr 19 z 1994 roku dotyczącą przemocy wobec kobiet, **Komitet ponagla Państwo-Stronę do:**

- (a) przyspieszenia ratyfikacji Konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz dostosowania ustawodawstwa do postanowień tejże Konwencji;
- (b) przyjęcia kompleksowej strategii mającej na celu zapobieganie i likwidację wszelkich form przemocy wobec kobiet, w tym wobec kobiet starszych i kobiet z niepełnosprawnościami, w życiu publicznym i prywatnym oraz ustanowienia odpowiedniego mechanizmu koordynującego i monitorującego w celu skutecznego zapobiegania i likwidacji wszelkich form przemocy wobec kobiet;

27. Komitet zaleca, aby Państwo-Strona

- (f) zajęło się źródłowymi przyczynami handlu ludźmi i przymusowej prostytucji poprzez promowanie szans i możliwości w zakresie kształcenia i pracy zarobkowej wśród kobiet i dziewcząt, żeby w ten sposób zmniejszyć ich podatność na wyzysk; oraz
- (g) zajęło się problemem popytu na prostytucję oraz opracowało informacje na temat skali prostytucji.

23. Komitet zaleca, aby Państwo-Strona:

- (e) przeprowadziło ocenę środków mających na celu zwalczanie negatywnych stereotypów dotyczących społeczności romskiej, kobiet LGBTI i kobiet niepełnosprawnych oraz zwiększyło ich skuteczność.

21. Komitet zaleca, aby Państwo-Strona przyjęło tymczasowe środki szczególne w celu promowania istotnej równości kobiet i mężczyzn w dziedzinach takich jak edukacja, **zatrudnienie** i udział w życiu politycznym i publicznym, **jak również w celu uwzględnienia sytuacji kobiet szczególnie narażonych na dyskryminację we wszystkich obszarach, których dotyczy Konwencja.** Komitet zaleca stworzenie procedury umożliwiającej przyjęcie i stosowanie takich środków. Komitet

wzywa Państwo-Stronę do zapewnienia, aby wszyscy urzędnicy, których to dotyczy, znali pojęcie tymczasowych środków szczególnych, oraz zachęcania ich do ich stosowania zgodnie z art. 4 pkt 1 Konwencji i Rekomendacją Ogólną Komitetu nr 25 z 2004 roku w sprawie tymczasowych środków szczególnych.

Ze względu na to, że realizacja tych Zaleceń jest niezbędna do likwidacji dyskryminacji kobiet w obszarze zatrudnienia i polityki społecznej, zwracamy się z prośbą o udzielenie informacji, w jaki sposób i kiedy Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej planuje je zrealizować. W związku z tym uprzejmie prosimy o skorzystanie z załączonej ankiety. Ankieta stanowi element działań monitoringowych Koalicji na rzecz CEDAW, prowadzonych w ramach projektu „CEDAW – narzędziem zwalczania dyskryminacji”, realizowanego przez Koalicję KARAT w ramach programu „Obywatele dla Demokracji” finansowanego z Funduszy EOG.

Z poważaniem,

Aleksandra Solik
Koordynatorka programu

Adres do korespondencji:

Stowarzyszenie Koalicja KARAT
Ul. Walecznych 26 m., 03-916 Warszawa
Tel. 22 628 20 03, aleksandra.solik@karat.org.pl

Do wiadomości:

1. Prezes Rady Ministrów
2. Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania
3. Rzecznik Praw Obywatelskich

Załączniki:

1. Ankieta
2. Uwagi Końcowe Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet w sprawie połączonego siódmego i ósmego sprawozdania okresowego Polski, 7 listopada 2014
3. Informacja na temat działań Koalicji na rzecz CEDAW

**Ankieta w sprawie realizacji przez rząd
Zaleceń Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet
zawartych we Wnioskach Końcowych z 7 listopada 2014 roku**

Kobiety na rynku pracy i przemoc wobec kobiet
(Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej)

Pytania zawarte w poniższej ankiecie zostały opracowane na podstawie Zaleceń zawartych w pkt. 21, 23, 25, 27, 31, 33 oraz 39 Wniosków Końcowych Komitetu CEDAW skierowanych do Polski po rozpatrzeniu sprawozdania rządu z realizacji Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet.

Odpowiedzi uzyskane w ankiecie zostaną wykorzystane przez Koalicję na rzecz CEDAW do monitoringu wdrażania Konwencji, w tym również do sporządzenia informacji alternatywnej dla Komitetu CEDAW podczas następnego procesu sprawozdawczego.

(Osoby zainteresowane uzyskaniem elektronicznej wersji ankiety prosimy o kontakt z Aleksandrą Solik, aleksandra.solik@karat.org.pl, tel.: 22 628 2003)

1. *Jakie środki zamierza podjąć Ministerstwo w celu likwidacji horyzontalnej i wertykalnej segregacji kobiet i mężczyzn na rynku pracy ?*

.....
.....

2. *Czy Ministerstwo planuje przyjęcie tymczasowych środków szczególnych mających na celu promowanie dostępu kobiet, szczególnie młodych kobiet, do zatrudnienia?*

.....
.....

3. *Jakie kroki zamierza podjąć Ministerstwo w celu zmniejszenia narażenia kobiet na pracę na tzw. umowach śmieciowych? Czy w tym celu Ministerstwo planuje dokonanie przeglądu ustawodawstwa?*

.....

4. *Jakie działania Ministerstwo zamierza podjąć w celu promowania równych szans i równego traktowania kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu, w tym możliwości kariery zawodowej, doradztwa w zakresie wyboru kształcenia się w nietradycyjnych zawodach lub kariery zawodowej (np. w dziedzinie nauk ścisłych i technologii)?*

.....

5. *W jaki sposób Ministerstwo zamierza dążyć do zrealizowania zasady równego wynagrodzenia za pracę o równej wartości?*

.....

6. Czy Ministerstwo zamierza opracować kompleksową politykę i programy mające na celu poprawę dostępu kobiet z obszarów wiejskich do zatrudnienia i pomocy społecznej w celu zmniejszenia problemu dużego zagrożenia biedą, który dotyczy tych kobiet?

.....
Czy Ministerstwo zamierza współpracować w tym obszarze z MRiRW lub innymi instytucjami?
(jeśli tak, jakimi?)
.....

7. Jakie kroki Ministerstwo zamierza podjąć w celu zmniejszenia nierówności w dostępie do instytucjonalnej opieki nad dziećmi między obszarami wiejskimi i zurbanizowanymi?

.....
.....

8. Czy Ministerstwo planuje wdrożyć kompleksową strategię mającą na celu zapobieganie i likwidację **wszelkich form przemocy wobec kobiet**, w tym wobec kobiet starszych i kobiet z niepełnosprawnościami, **w życiu publicznym i prywatnym**?

.....

9. Która instytucja będzie pełnić funkcję mechanizmu koordynującego i monitorującego w celu skutecznego zapobiegania i likwidacji **wszelkich form przemocy wobec kobiet**;

.....

10. W jaki sposób Ministerstwo zamierza przyczynić się do realizacji zaleceń Komitetu opisanych w pkt. 27 (f) (g) i dotyczących źródłowych przyczyn handlu ludźmi i przymusowej prostytucji?

.....

11. Czy Ministerstwo uwzględni w swoich działaniach dotyczących polityki społecznej problem popytu na prostytucję oraz informację na temat jej skali?

.....

12. W jaki sposób polityka społeczna Ministerstwa uwzględni konieczność zwalczania negatywnych stereotypów społeczności romskiej, kobiet LGBTI i kobiet niepełnosprawnych?

.....

.....
Imię, nazwisko, numer telefonu i e-mail osoby wypełniającej ankietę

Prosimy o odesłanie ankiety na adres:

aleksandra.solik@karat.org.pl

lub:

Stowarzyszenie Koalicja KARAT,
Ul. Walecznych 26 m. 5
03-916 Warszawa

